B.Ed
Question Papers
Semester-4th
May, 2017

Scanned with CamScanner

(1)

Total Pages : 7

PC–6121/M

K–11/2057

ASSESSMENT FOR LEARNING–XVIII

Time : Three Hours] [Maximum Marks : 70

Note : Attempt *two* questions each from Sections A and B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 10 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

I. What is Assessment? Discuss the purpose of formative and summative evaluation.

II. What is an Objective type test? Discuss various types of items to be included in an objective test.

III. Discuss in detail about projects as a technique of assessment.

IV. What do you mean by essay type test? Discuss the steps of its construction, merits and demerits.

Scanned with CamScanner

(2)

SECTION—B

V. What are the different measures of central tendency? Discuss the steps involved in computation of any one of them.

VI. What do you mean by examination reforms? Discuss various examination reforms suggested in brief.

VII. Calculate percentile rank of the score 22 in the following frequency distribution :

Scores	70-79	60-69	50-59	40-49	30-39	20-29	10-19	0-9
f	3	2	2	3	5	4	3	2

VIII. In the sub-tests of an entrance test, Baljit scored 56 in spelling test, 72 in reasoning test and 38 in arithmetic test. The means and SDs of these tests were as follows :

Measures	Spelling test	Reasoning test	Arithmetic test
Means	50	60	30
SDs	8	12	10

Assuming the distribution of these sub-tests as normal, find out in which sub-test, Baljit performed better than the other two.

(3)

SECTION—C

(Compulsory)

IX. Write short notes on all the following :

1. Concept of evaluation
2. Uses of assignment
3. Limitations of essay type tests
4. Advantages of oral testing
5. Concept of assignments
6. Utility of percentile rank
7. Three characteristics of normal distribution
8. Condition where to use median
9. Advantage of graphical representation of data
10. Meaning of standard scores.

[P. T. O.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 10 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

I. ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਫਾਰਮੇਟਿਵ ਅਤੇ ਸਮੇਟਿਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਚਾਰੋ।

II. ਓਬਜੈਕਟਿਵ ਟਾਈਪ ਟੈਸਟ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ। ਇਕ ਓਬਜੈਕਟਿਵ ਟਾਈਪ ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਮਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿਚਾਰੋ।

III. ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਸ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਇਕ ਤਕਨੀਕ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰੋ।

IV. ਨਿਰਬੰਧਮਈ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚਲੇ ਪੜਾਓ ਵਿਚਾਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ-ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

V. ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਪੈਮਾਇਸ਼ਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ? ਕਿਸੇ ਇਕ ਨੂੰ ਅੰਕਣ ਵਿਚਲੇ ਪੜਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।

VI. ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਸੁਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

VII. ਨਿਮਨ-ਦਰਜ ਫਰੀਕਿਊਂਸੀ ਡਿਸਟਰੀਬੂਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸਕੋਰ 22 ਦੀ ਪ੍ਰਸੇਂਟਾਈਲ ਰੈਂਕ ਅੰਕੋ :

ਸਕੋਰ	70-79	60-69	50-59	40-49	30-39	20-29	10-19	0-9
f	3	2	2	3	5	4	3	2

VIII. ਇਕ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਬਲਜੀਤ ਨੇ ਸਪੈਲਿੰਗ ਟੈਸਟ ਵਿਚ 56, ਰੀਜ਼ਨਿੰਗ ਟੈਸਟ ਵਿਚ 72 ਅਤੇ 36 ਅੰਕ ਗਣਿਤ ਦੇ ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਮੀਨਜ਼ ਅਤੇ SDs ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ :

[P. T. O.

ਪੈਮਾਇਸ਼ਾਂ	ਸਪੈਲਿੰਗ ਟੈਸਟ	ਰੀਜ਼ਨਿੰਗ ਟੈਸਟ	ਗਣਿਤ ਟੈਸਟ
ਮੀਨਜ਼	50	60	30
SDs	8	12	10

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਬ-ਟੈਸਟਾਂ ਦੀ ਡਿਸਟਰੀਬ੍ਰੂਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਪਤਾ ਲਾਓ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਸਬ-ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਬਲਜੀਤ ਦੀ ਹੋਰਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਬਿਹਤਰ ਸੀ।

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ)

IX. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
2. ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦੇ ਲਾਭ
3. ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪਰਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ
4. ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਲਾਭ

5. ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਸ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
6. ਪ੍ਰਸੈਂਟਾਈਲ ਰੈਂਕ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ
7. ਨਾਰਮਲ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਲੱਛਣ
8. ਮੀਡੀਅਨ ਨੂੰ ਵਰਤਣਯੋਗ ਹਾਲਤਾਂ
9. ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਫੀਕਲ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਲਾਭ
10. ਸਟੈਂਡਰਡ ਸਕੋਰਜ਼ ਦੇ ਅਰਥ।

Scanned with CamScanner

(9) 10723

Total Pages : 4

PC–6122/M

K–11/2057

GENDER, SCHOOL & SOCIETY–XIX

(Semester–IV)

Time : 1½ Hours] [Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Sections A and B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

I. Explain the concept of gender and differentiate between gender bias and gender stereotyping.

II. Describe the policy initiatives for gender equality and empowerment in Independent India.

SECTION—B

III. Write an essay on gender identities and socialization practices in family and school.

IV. Explain the socialization theory on gender and gender differences.

Scanned with CamScanner

SECTION—C

(Compulsory)

V. Write short notes on :

1. Patriarchy
2. Gender equality in India
3. Inequality in schooling of girls
4. Interventions to facilitate education of girls
5. Masculinity.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ *ਇਕ-ਇਕ* ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

I. ਲਿੰਗ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਪੱਖ-ਪਾਤ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਰੂੜੀਬੱਧਤਾ (Stereotyping) ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।

II. ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਲਈ ਨੀਤੀ ਪਹਿਲ-ਕਦਮੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

III. ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਲਿੰਗ ਪਹਿਚਾਣਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਅਭਿਆਸਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।

IV. ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਵਖਰੇਵਿਆਂ 'ਤੇ ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ)

V. ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਪਿਤਾ-ਪ੍ਰਧਾਨ-ਤੰਤਰ

[P. T. O.

Scanned with CamScanner

2. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ

3. ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਭੇਜਣ ਵਿਚ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ

4. ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ

5. ਪੁਰਸਤਾ।

PC–6123/M

K–11/2057

INCLUSIVE SCHOOL–XX

(Semester–IV)

Time : 1½ Hours] [Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Sections A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

I. What is inclusive education? Differentiate between special, integrated and inclusive education.

II. Discuss the strategies for creating conducive environment in inclusive schools.

SECTION—B

III. Discuss the role of parents and communities in creating and sustaining inclusive practices.

IV. Discuss the salient features of Project Integrated Education for Disabled Children (1987).

Scanned with CamScanner

SECTION—C

(Compulsory)

V. Write short notes on the following :

1. Concept of inclusive education.
2. Importance of inclusive education.
3. Concept of inclusive school.
4. Recommendations of NPE (1986) for the education of Handicapped children.
5. Authorities for issuing Disability Certificate under PWD Act, 1995.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ *ਇੱਕ-ਇੱਕ* ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

I. ਸੰਪੂਰਨ (Inclusive) ਸਿੱਖਿਆ ਕੀ ਹੈ? ਵਿਸ਼ੇਸ਼, ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਫਰਕ ਦੱਸੋ।

II. ਸੰਪੂਰਨ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

III. ਸੰਪੂਰਨ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਜਣ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

IV. ਅਪਾਹਜ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸੰਗਠਿਤ ਸਿੱਖਿਆ (1987) ਦੇ ਮੁੱਖ ਫੀਚਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

Scanned with CamScanner

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ)

V. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸੰਕਲਪ।

2. ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਹੱਤਵ।

3. ਸੰਪੂਰਨ ਸਕੂਲ ਦਾ ਸੰਕਲਪ।

4. ਮੰਦਬੁੱਧੀ (Handicapped) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ NPE (1986) ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ਾਂ।

5. PWD ਐਕਟ, 1995 ਤਹਿਤ Disability (ਅਪਾਹਜਤਾ) ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇਸ਼ੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ।

Roll No. .... Total Pages : 4

6124/M

K-11/2057

UNDERSTANDING THE SELF-XXI

(Semester-IV)

Time Allowed : 1½ Hours] [Maximum Marks : 35

Note : Attempt **one** question each from Sections A and B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

1. What is the role of family, community and school in the development of 'Self'? Explain the factors leading to the development of positive and negative self of an individual. 10

Or

2. Discuss the process of identity formation. How the peer group, media messages, technology and globalization influence the identity formation? 10

[P. T. O.

(18)

SECTION—B

3. What do you understand by 'peaceful living'? Wha[t] are salient features of such type of living? Ho[w] peaceful living can be achieved? 10

Or

4. Explain the concept of critical pedagogy? What constructive role it can play along with education in moving towards a peaceful living?

SECTION—C

5. Write brief answers :
   1. Concept of Socialization.
   2. Socialization process in school.
   3. Concept of 'Emergence of Person'.
   4. Influence of Globalization on identity formation.
   5. Meaning of Secular identity. 5×3=15

(19)

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਸਭਾਗ—A

1. 'ਸਵੈ' ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ, ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਾਂਦਰੂ ਅਤੇ ਨਾਂਹਦਰੂ ਸਵੈ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਾਲੇ ਪੱਖ ਵਿਚਾਰੋ। 10

ਜਾਂ

2. 'ਪਛਾਣ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ' ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚਾਰੋ। ਪਛਾਣ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਜਾਣੂ ਵਿਅਕਤੀ, ਮੀਡੀਏ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ? 10

ਭਾਗ—B

3. 'ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਣ ਜੀਵਨ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਅਜਿਹੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਉਘੜਵੇਂ ਲੱਛਣ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਣ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

Scanned with CamScanner

(20)

ਜਾਂ

4. 'ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸਿਖਿਆ-ਸ਼ਾਸਤਰ' ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਣ ਜੀਵਨ ਵਲ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਸਹਾਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? 10

ਭਾਗ—C

5. ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

1. ਸਮਾਜੀਕਰਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ।
2. ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸਮਾਜੀਕਰਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ।
3. ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਉਭਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ।
4. ਪਛਾਣ ਸਥਾਪਤੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ।
5. ਧਰਮ-ਨਿਰਪੇਖ ਪਛਾਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ। 5×3=15

(21)

Total Pages : 4

Roll No. ....

6125/M

K-11/2057

READING AND REFLECTING ON TEXTS–XXII

(Semester–IV)

Time Allowed : 1½ Hours] [Maximum Marks : 35

Note : Attempt **one** question each from Sections A and B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

1. Describe the recommendations of NPE-1986 regarding Early Childhood Education and Vocationalisation. 10

Or

2. Reflect on the objectives of Primary and Secondary Education as per NCF-2005. 10

SECTION—B

3. Describe the content of any two units of 'Socia[l] Science Text Book' prescribe for Class IX. 1[0]

Or

4. Reflect on the Environment component include[d] in the 'Science Text Book' prescribed for Class VIII. 1[0]

SECTION—C

5. Write brief answers :
   1. Objectives of Pace Setting Schools.
   2. Recommendations for Value Education in NPE-1986.
   3. Reflect on the evaluation practices suggested in NCF-2005.
   4. Give your reflections on the gender component prevailing in the 'Language Text Book' prescribed for Class VIII.
   5. Reflect on the health component prevailing in the 'Social Science Text Book' of Class VIII.

5×3=15

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ **ਇੱਕ-ਇੱਕ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਸਭਾਗ—A

1. ਮੁੱਢਲੀ ਬਾਲ ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਕਿੱਤਾ-ਮੁਖੀ ਬਣਾਉਣ ਸਬੰਧੀ NPE-1986 ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ। 10

ਜਾਂ

2. NCF-2005 ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਔਖਵੀਂ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

ਭਾਗ—B

3. IX ਜਮਾਤ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ 'ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ' ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਸਮੱਗ੍ਰੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ। 10

ਜਾਂ

4. VIII ਜਮਾਤ ਲਈ ਲਾਈ ਗਈ 'ਵਿਗਿਆਨ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ' ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਸਮੱਗ੍ਰੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। 10

[P. T. O.

Scanned with CamScanner

ਭਾਗ—C

5. ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

1. ਪੇਸ ਸੈਟਿੰਗ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।

2. NPE-1986 ਵਿਚ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਰੋ।

3. NCF-2005 ਵਿਚ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣੀ ਪ੍ਰਚਲਨਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਲੀਕੋ।

4. ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ 'ਭਾਸ਼ਾ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ' ਵਿਚ ਜੈਂਡਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗ੍ਰੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਚਿੰਤਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

5. ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ 'ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ' ਵਿਚਲੀ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਸਮੱਗ੍ਰੀ 'ਤੇ ਪੜਤਾਲਵੀਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਓ।

5×3=15

Roll No. 10757..........

Total Pages : 4

6126/M

K–11/2057

STRENGTHENING LANGUAGE PROFICIENCY–XXIII

(Semester–IV)

Time Allowed : 1½ Hours] [Maximum Marks : 35

Note : Attempt **one** question each from Sections A and B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

1. Explain the significance of the writing on the contemporary educational issue. Give a critical summary of any one such article you've read in recent times.

2. Discuss in detail the essential elements of an expository writing. You may take a topic of your choice to explain these elements.

SECTION—B

3. Give a critical summary of a chapter dealing wit[h] theme of education (topic and author of your choice[)].

4. Discuss the layout of a school magazine.

SECTION—C

5. Write short notes on the following :

   1. Differentiate between newspaper and magazine
   2. Objectives of biographical writing
   3. Objectives of school magazine
   4. Significance of wall magazine
   5. Meaning and importance of extract.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ **ਇੱਕ-ਇੱਕ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

1. ਸਮਕਾਲੀ ਵਿਦਿਅਕ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਕਿਸੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਆਰਟੀਕਲ ਦਾ ਇਕ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸਾਰ ਲਿਖੋ ਜਿਹੜਾ ਤੁਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੜਿਆ ਹੈ।

2. ਇਕ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਲਿਖਣ ਦੇ ਅਵੱਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਇਹਨਾਂ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਭਾਗ—B

3. ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ (ਤੁਹਾਡੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲੇਖਕ) ਇਕ ਚੈਪਟਰ ਦਾ ਇਕ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।

4. ਇਕ ਸਕੂਲ ਮੈਗਜੀਨ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

Scanned with CamScanner

(28)

ਭਾਗ—C

5. ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਅਖਬਾਰ ਅਤੇ ਮੈਗਜੀਨ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।

2. ਜੀਵਨੀ ਸਬੰਧੀ ਲਿਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼।

3. ਸਕੂਲ ਮੈਗਜੀਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼।

4. ਵਾਲ ਮੈਗਜੀਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ।

5. ਸਾਰ (ਨਿਚੋੜ) ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ।

(29)

Roll No. ....

Total Pages : 4

6127/M

K-11/2057

HEALTH AND PHYSICAL EDUCATION-XXIV

(Semester—IV)

Time Allowed : 1½ Hours] [Maximum Marks : 35

Note : The candidates are required to attempt **one** question each from Sections A and B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

1. Draw a diagram of cerebellum and label its different parts with their functions.

2. Describe about Pituitary gland and its functions.

SECTION—B

3. Explain the benefits of Vajrasna and Gomukhasna

4. List at least five indigenous games and draw diagram of National Kabaddi court and label with latest specifications.

SECTION—C

5. Write brief answers :

   (a) Describe briefly the functions of Thyroid gland

   (b) Describe the role of vitamins in diet.

   (c) Explain about measles.

   (d) Define aerobic exercise.

   (e) Define sunstroke.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

1. ਸੈਰੀਬਲੱਮ ਦਾ ਖਾਕਾ ਬਣਾਕੇ ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਦਾ ਲੇਬਲ ਲਾ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿਚਾਰੋ।

2. ਪਿਚੂਟਰੀ ਗ੍ਰੰਥੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

3. ਵਜਰਾਸਨ ਅਤੇ ਗੋਮੁਖਾਸਨ ਦੇ ਲਾਭ ਵਿਚਾਰੋ।

4. ਪੰਜ ਸਥਾਨਕ (ਭਾਰਤੀ) ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਬੱਡੀ ਕੋਰਟ ਦਾ ਖਾਕਾ ਬਣਾਕੇ ਨਵੀਨਤਮ ਸਪੈਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਲੇਬਲ ਲਾਓ।

ਭਾਗ—C

5. ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

(a) ਥਾਇਰਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।

(b) ਖੁਰਾਕ ਵਿਚ ਵਿਟਾਮਿਨਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚਾਰੋ।

(c) ਮੀਜ਼ਲਸ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

(d) ਐਰੋਬਿਕ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

(e) ਸਨਸਟਰੋਕ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

Roll No. ....   Total Pages : 4

6128/M

K-11/2057

GUIDANCE AND
COUNSELLING–XXV & XXVI Opt. (i)

(Semester—IV)

Time Allowed : 1½ Hours]   [Maximum Marks : 35

Note : The candidates are required to attempt **one** question each from Sections A and B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

1. Define Vocational Guidance. Describe the objectives, scope and need for Vocational Guidance.

2. Define Aptitude. Discuss main features of any Aptitude Test along with the use of Aptitude Tests in guidance process.

SECTION—B

3. What do you understand by Counselling Interview? Discuss the main steps involved in Counselling Interview.

4. Describe the meaning, process, merits and limitations of Non-Directive Counselling Approach.

SECTION—C

5. Write short notes on the following :

(a) Objectives of Educational Guidance

(b) Meaning of Non-Testing Techniques along with examples

(c) Limitations of Directive Counselling

(d) Merits of Rating Scales

(e) What is the contribution of school teacher in School Guidance and Counselling Programme?

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

1. ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਗਾਈਡੈਂਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ, ਸਕੋਪ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

2. ਰੁਚੀ (Aptitude) ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਗਾਈਡੈਂਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਐਪਟੀਟਿਊਡ ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਕਿਸੇ ਐਪਟੀਟਿਊਡ ਟੈਸਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

3. ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਅਜੇਹੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਖ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

4. ਗੈਰ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਅਰਥ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

[P. T. O.

Scanned with CamScanner

36

ਭਾਗ—C

5. ਨਿਮਨ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

(a) ਵਿਦਿਅਕ ਗਾਈਡੈਂਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

(b) ਨਾਨ-ਟੈਸਟਿੰਗ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਅਰਥ

(c) ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ

(d) ਰੇਟਿੰਗ ਪੈਮਾਨਿਆਂ ਦੇ ਗੁਣ

(e) ਸਕੂਲ ਗਾਈਡੈਂਸ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਕੀ ਦੇਣ ਹੈ?

37

Roll No. 10763 Total Pages : 4

6130/M

K-11/2057

ENVIRONMENT EDUCATION–XXV & XXVI

Opt. (iii)

(Semester—IV)

Time Allowed : 1½ Hours] [Maximum Marks : 35

Note : The candidates are required to attempt **one** question each from Sections A and B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

1. What is environmental education? Highlight the importance of environmental education for school children. 3,7

2. What are the causes of Ozone layer depletion? What are the hazardous effects of depletion of Ozone layer on our environment? 5,5

[P. T. O.

Scanned with CamScanner

38

SECTION—B

3. Define sustainable development. Why is education for sustainable development needed in our schools? 4,6

4. Write an essay on programmes of environmental education for school children. 10

SECTION—C

5. Write short notes on the following :

   (a) Measures to prevent water pollution

   (b) Effects of rise in sea level

   (c) Consequences of Green house effect on the environment

   (d) *In-situ* conservation of natural resources

   (e) Meaning of environmental ethics. 5×3=15

39

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

1. ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸਿਖਿਆ ਕੀ ਹੈ? ਅਜੇਹੀ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ। 3,7

2. ਓਜ਼ੋਨ ਦੀ ਪਰਤ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ? ਸਾਡੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਉੱਤੇ ਓਜ਼ੋਨ ਪਰਤ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੀ ਹਨ? 5,5

ਭਾਗ—B

3. ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਸਾਡੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਕਿਉਂ ਲੋੜ ਹੈ? 4,6

4. ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖੋ। 10

Scanned with CamScanner

(40)

ਭਾਗ—C

5. ਨਿਮਨ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

(a) ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਕਦਮ

(b) ਸਮੁੰਦਰੀ ਪੱਧਰ ਵਧਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

(c) ਵਾਤਾਵਰਨ ਉੱਤੇ ਗ੍ਰੀਨਹਾਊਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਨਤੀਜੇ

(d) ਪ੍ਰਾਕਿਰਤਕ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ

(e) ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਬੰਧੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਅਰਥ। 5×3=15

505/16 (41)

Total Pages : 4

PC–6132/M

K–11/2057

TEACHER EDUCATION–XXV & XXVI (v)

(Semester–IV)

Time : 1½ Hours] [Maximum Marks : 35

Note : Attempt *one* question each from Sections A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 5 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

I. Explain the concept of Pre-service and In-service Teacher Education. Highlight the problems of Teacher Education in our country.

II. Highlight the role and functions of District Institutes of Education and Training (DIETs).

SECTION—B

III. What steps do you suggest for promoting Innovations in Teacher Education?

IV. Write a detailed note on 'Role of Professional Organizations in Teacher Education'.

Scanned with CamScanner

(42)

SECTION—C

(Compulsory)

V. Write brief answers :

1. Explain the objectives of Teacher Education.
2. Explain the functions of National Council for Teacher Education (NCTE).
3. Highlight the role of NCERT in the context of School Education.
4. What do you mean by Teacher Controlled Instructions?
5. Explain the meaning and nature of Learner Controlled Instructions.

(43)

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ *ਇੱਕ-ਇੱਕ* ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

I. ਪ੍ਰੀ-ਸਰਵਿਸ ਅਤੇ ਇਨ-ਸਰਵਿਸ ਅਧਿਆਪਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

II. ਜ਼ਿਲਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਇਨਸਟੀਚਿਊਟਸ (DIETs) ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਉਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਓ।

ਭਾਗ—B

III. ਅਧਿਆਪਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਕੀ ਸੁਝਾਅ ਹਨ?

IV. ਅਧਿਆਪਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਿਵਸਾਇਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਉਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ)

V. ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

1. ਅਧਿਆਪਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

Scanned with CamScanner

2. ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੀਚਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (NCTE) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

3. ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ NCERT ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਉਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ।

4. ਅਧਿਆਪਕ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

5. Learner Controlled Instructions ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸਰੂਪ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

Scanned with CamScanner